

MOVEO.

- Ut quid ab alio quid movetur. iii, 72.
 Moveri a fine, et movere se in finem, vide finis, actiones humanæ et bruta..
 Movetur Angelus intrinsece in sua substantia, et anima etiam separata. iv, 610, n. 1.
 Angeli moventur localiter, licet secus sentiant Durandus, et Hervæus. iv, 655, n. 33, vide corpus; et Pars.
 Movere se ad finem non est solum actu elicitivo vitaliter se movere, sed est præstitura sibi finem, id est, finaliter se movendo. v, 43, n. 34; 366, n. 3.
 Quare ad movendum se in finem requiratur intellectus. v, 43, n. 34.
 Quo sensu id quod prius movet, specificet. v, 68, n. 47.
 Motus quo aliquid constituitur aptum, ut se moveat, datur ab auctore naturæ. v, 99, 27.
 Perfectius est quod movet ex parte specificationis, quam quod movet ex parte applicationis, et impulsus. v, 237, n. 32.
 Movere quoad exercitium ad causam efficientem pertinet. v, 311, n. 17.

MOYSES.

- Moysi, et Paulo qualiter data fuit visio Dei, vide perpetuitas.
 Moyses an sit excusandus ob occisionem Ægyptii. vi, 37, n. 30, 32.
 Moyses quomodo dicatur mortuus ab osculo Domini, juxta Hebræum Deuteronomii. vi, 784, n. 9, 10.
 Moyses excessit Abraham in claritate cognitionis rerum supernaturalium. vii, 121, n. 4; 123, n. 12.
 Vidit divinam essentiam. vii, 121, n. 4.
 Moyses in monte quando a Domino legem accepit, plenam habuit notitiam eorum, quæ ad legem spectabant. vii, 124, n. 13.
 Moyses non peccavit in occisione Ægyptii. vii, 510, n. 8.

MULIER.

- Mulierem electam fuisse in papam apocryphum est. vii, 243, n. 31.
 Mulier quæ vovit non nubere, ut lenoni placeat, vel ut facilius scortetur, non manet obligata ad votum. vii, 867, n. 4, vide votum.
 Mulieris planta dentem serpentis præveniens, et caput ejus leviter premens statim totum corpus ejus interiit. vii, 154, n. 32.

MULTIPLICATIO.

- Multiplicatio non est in Angelis, quoad individua ejusdem speciei. iv, 584, n. 1.
 Multiplicatio, et genus sumuntur a materia, sed diversimode. iv, 594, n. 17, vide existentia et subsistentia.
 Multiplicatio plus petit, quam incommunicabilitatem, scilicet divisionem cum distinctione formali. iv, 597, n. 22.
 Omnis multiplicatio, sine specifica, aliquam limitationem et imperfectionem involvit. iv, 199, n. 12.
 Multiplicatio Personarum ad intra non repugnat naturæ divinæ. iv, 44, n. 15.
 Multiplicatio actuum moralium quando faciat distincta peccata, et quando non: quod declaratur exemplis. vi, 95, n. 47.

MULTIPLICICO.

- Naturam intellectualem multiplicari, ex eo quod est intellectualis, non repugnat, modo dicat ordinem ad materiam. iv, 586, n. 5.
 Sed bene repugnat naturam intellectualem omnino separatam et irreceptibilem in materia, ad instar formæ numerice, seu individualiter multiplicari. iv, 586, n. 5.
 Incorruptibilia non egent multiplicare, vide natura attributa et incorruptibile.
 Multiplicata entitate reali, necesse est multiplicari, id quod ad talem entitatem sequitur. iv, 208, n. 5; 21, n. 18.
 Multiplicato inferiori, multiplicatur superius, si multiplicetur inferius realiter, et entitative, non autem si multiplicetur tantum terminative. iv, 287, n. 43.

MULTITUDO.

- Multitudo Angelorum excedit numerum rerum materialium. iv, 601, n. 30.
 Non quoad individua, sed quoad species earum. iv, 601, n. 30.
 Multitudo individuorum conducit ad perfectionem universi in rebus corruptibilibus, non autem in rebus incorruptibilibus. iv, 601, n. 30.

MUNDITIA.

- Munditia cordis est beatitudo correspondens dono intellectus. vi, 208, n. 8.
 Munditia cordis duplex est, una quæ pertinet ad virtutes, alia ad donum intellectus, vide intellectus donum.

MUNDUS.

- In sacra Scriptura distinguuntur quatuor genera operum divinorum, quibus totius mundi visibilis opificium perfectum fuit. ii, 685, n. 2.
 Primum opus est creationis opus: secundum, est opus distinctionis: tertium, est opus ornatus: quartum, est opus consummationis et completionis. ii, 685, n. 2.
 Potuit Deus unico opere producere omnia quæ sunt in mundo cum omni sua perfectione. ii, 685, n. 3.
 Deus distinxit illa quatuor opera: primo, ut ex parte Dei ostenderetur ejus sapientia in ordinandis et proportionandis rebus ipsis, tollendo earum imperfectionem, et confusionem, quod fieri non potuisset, si prius sub statu imperfecto, confuso et incomposito non fuissent productæ: secundo, ex parte creaturæ, ut ostenderetur ejus dependentia. ii, 685, n. 3.
 Mundus fuit sub tenebris per aliquod spatium, et durationem temporis. ii, 693, n. 2.
 Tenebræ non durarunt spatio diei integræ, quia ipsa prima die, qua mundus est creatus, facta est lux, siquidem sine luce non est dies. ii, 693, n. 2.
 Mundus fuit creatus in æquinoctio (sive vernali, sive autumnali) et ideo primus dies fuit æqualis diei et noctis. ii, 693, n. 3.
 Non potest probari naturali demonstratione, quod mundus inceperit in tempore. iv, 491, n. 7; 492, n. 8.

NABUCHODONOSOR.

- Nabuchodonosoris cum Pharaone comparatio. iii, 439, n. 29.

- Multi philosophi posuerunt mundum æternum. iv, 488, n. 3.
 Aristoteles circa æternitatem mundi quid præcipue intenderit. iv, 492, n. 8.

MUSICA.

- Quam sit Deo grata in ejus laudem. vii, 909, n. 14.

MUTABILIS.

- Omnis creatura est mutabilis, vel quantum ad locum, et alia accidentia. ii, 54, n. 4.
 Creatura dicitur mutabilis quantum ad esse, non solum per potentiam extrinsecam agentis dantis, vel tollentis esse effective, sed etiam per potentiam materialem tenentem se ex parte creaturæ, per quam est indifferens ad habendum vel amittendum esse. ii, 55, n. 6.

MUTATIO.

- Ad mutationem seu motum tria requiruntur. Primo, potentialitas cum privatione, quæ se habet ut terminus a quo: secundo, subjectum mutabile, et susceptivum diversarum formarum ad quas fit mutatio: tertio, terminus ad quem, qui est forma de novo producta. ii, 54, n. 3.
 In mutatione metaphysica qualis est creatio non requiritur subjectum, sed solum est transitus ex termino a quo, ad terminum ad quem. ii, 54, n. 3.
 Mutatio requisita ad remissionem peccati multipliciter fieri potest. vi, 873, n. 3.

MYSTICUS.

- Mystica cognitio, vide theologia mystica.

N.

NATURA.

- Homo secundum suam naturam non habet finem ultimum determinatum materialiter.

et in particulari, sed solum vage et in communi, et secundum rationem beatitudinis, seu boni. II, 181, n. 23.
 Natura studet paucitate, et brevitate, nisi propter bonum speciei. IV, 598, n. 24.
 Natura quomodo semper tendat ad unum. V, 101, n. 29.
 Natura est radix diversorum motuum, proprietatum, et operationum secundum diversos gradus. V, 101, n. 29.
 Natura lapsa, et integra, vide Adam, dilectio, gratia specialis, tentatio, vires et voluntas.
 Naturæ status, vide status naturæ.
 Natura divina constituitur per intellectualitatem in actu summo, qui est actus secundus. VI, 794, n. 10.
 Natura humana terminata sua subsistentia non potest terminari subsistentia divina. VII, 181, n. 1.
 Terminata subsistentia divina non habet appetitum ad propriam subsistentiam. VIII, 184, n. 15.
 Natura appellatur etiam essentia, quidditas, substantia, usia. VIII, 123, n. 1.
 Natura incapax propriæ subsistentiæ non potest assumi immediate a Persona divina. VIII, 185, n. 10.
 Natura accidentalis capax propriæ existentiae est assumptibilis ab existentia divina. VIII, 186, n. 12.
 In tali casu non diceretur Deus, verbi gratia albus. VIII, 186, n. 13.
 Natura irrationalis, si assumeretur a Deo, posset dici sancta. VIII, 498, n. 31.

NATUS.

Nati in die conversionis S. Pauli non abhorrent angues. VII, 964, n. 11.

NAVIS.

Naves Salomonis quo pergebant. VII, 916, n. 10.
 Naves olim sine velis, aut carbasis mare transibant. VII, 918, n. 14.

NECESSARIUS.

Necessarium quod eminenter, et radicaliter est liberum, perfectius est quam liberum formaliter. V, 239, n. 35.

Necessarium non est idem quod violentum potest enim esse a principio intrinseco, ut patet in motibus primo primis, et in brutis. V, 408, n. 8.
 Necessarium quoad specificationem quid sit, et quid necessarium quoad exercitium. V, 512, n. 2.
 Necessarium est duplex, vel simpliciter, vel ad melius esse. VII, 769, n. 29.

NECESSITAS.

Necessitas infallibilitatis quæ. III, 213, n. 29.
 Necessitatem aliquam in Deo ponere erga objecta creata nullum inconueniens. III, 308, n. 9.
 Necessitas in Deo quoad specificationem non oritur ex parte creaturarum. III, 314, n. 48, 49.
 Necessitas et contingentia rerum in divina voluntate originantur. III, 382, n. 1.
 Necessitas antecedens libertatem tollit, non consequens. Quod explicatur, et quid sit illa necessitas antecedens. III, 436, n. 25.
 Necessitas ab aliqua priori est necessitas absoluta et explicatur. III, 444, n. 35.
 Necessitas antecedens quæ. III, 644, n. 40.
 Necessitas est duplex. V, 303, n. 65.
 Necessitas quoad exercitium quomodo proveniat a voluntate in patria. V, 310, n. 15.
 Necessitas voluntatis ex duplici capite potest provenire, et quæ sint ista capita. V, 370, n. 13; 519, n. 20.
 Necessitas antecedens, et suppositio antecedens differunt, quia illa cogit voluntatem et necessitat, hæc non, quia licet influa, in voluntatem antecedenter, non tamen necessitat, cum ipsamet libertatem possit influere. VI, 843, n. 17.
 Duplex est necessitas, alia medii, alia præcepti, et illarum differentia. VII, 90, n. 1; 769, n. 29, vide articuli fidei, fides, præceptum et symbolum.
 Ex suppositione non tollit libertatem. VIII, 697, n. 105.

NECESSITO.

Necessitatur voluntas quoad specificationem, et exercitium ad amorem Dei clare visi. V, 286, n. 24; 305, n. 6.
 Necessitatur voluntas quoad specificationem a beatitudine in communi, seu a fine ultimo. V, 303, n. 1.

Voluntas a nullo objecto necessitatur quoad exercitium in via. V, 312, n. 20.
 Necessitatur voluntas in motibus subitis a propositione objecti. V, 315, n. 33; 370, n. 13, vide motus primo primi, etc.
 Necessitatur appetitus brutorum in actibus suis, et quomodo. V, 309, n. 13; 370, n. 13.
 Necessitari potest voluntas a Deo in elicientia actus sui, non tamen potest violentari, et quare. V, 414, n. 24.

NEGATIO.

Negationes dupliciter possunt videri, et qualiter a beatis videantur. V, 283, n. 17.

NEMESIS.

Nemesis est virtus quæ tristatur de prosperitate malorum. VI, 217, n. 15.

NESTORIUS.

Nestorius posuit unionem incarnationis in persona tantum secundum quamdam dignitatem moralem. VIII, 129, n. 25.

NOETIUS.

Noetius fuit hæreticus, vide Sabellius.

NOLITIO.

Nolitio in Deo est solum circa existentiam possibilium, non circa earum possibilitatem aut quidditatem. III, 276, n. 3.

NOMEN.

Ut nomina sint synonyma requiritur quod idem significant non quomodocumque, sed

THEOLOGIA X.

ut subest eidem conceptui ultimo. I, 630, n. 28.
 Nomina non imponuntur solum ad significandum res, sed etiam conceptus, ideo nominamus sicut concipimus. I, 630, n. 28.
 Si aliquis Deum per ipsum videret imponderet illi unum nomen, quod non significaret bonitatem tantum, vel sapientiam tantum, sed significata omnium istorum includeret. I, 632, n. 30.
 Hæc nomina, bonitas, vita non conveniunt Deo solum causaliter, sed essentialiter, id est, formaliter. I, 642, n. 6.
 Hoc nomen qui est magis proprium Dei, quantum ad id a quo imponitur, scilicet ab esse quod solum est essentialiter Deo, sed quantum ad id quod imponitur, Deus est magis proprium ad significandam divinam. II, 432, n. 8.
 Hoc nomen qui est non significat quid est Deus, sed quoddam pelagus substantiæ infinitum. II, 432, n. 8.
 Nomina quæ significant aliquas perfectiones non importantes ex se imperfectionem, ut bonitas, vita, et sunt proprie in Deo, et magis proprie quam in creaturis. II, 448, n. 1.
 Nomina quæ important in sua significatione ipsum modum quo tales perfectiones sunt in creatura, scilicet limitate, materialiter mutabiliter, talia non sunt in Deo ex parte modi, sex excellentiori, et eminentiori modo. II, 448, n. 2.

NOTIO.

Notiones sunt quinque, puta quatuor positivæ, scilicet paternitas, filiatio, spiratio, activa, et spiratio passiva, et una negativa, scilicet innascibilitas. IV, 273, n. 16; 275, n. 20.
 Notiones latius patent quam relationes, et relationes quam proprietates in divinis. IV, 289, n. 2.
 Notiones sunt nomina in abstracto sumpta, scilicet illa forma, seu nota, qua, ut ratione formali innotescit nobis, et distinguitur propria aliqua ratio Personæ, ut paternitas. IV, 289, n. 2.
 Actiones non tribuuntur notionibus in abstracto, possunt tamen propter indemnitate substantiva personalia, et essentialia dici de notionibus. IV, 290, n. 4, vide voluntarium.
 Cur inspirabilitas non sit notio. IV, 273, n. 16.
 Quomodo spiratio activa est notio, cum non sit proprietas. IV, 279, n. 28.

NOTIONALE.

Attributa notionalia, seu personalia ab essentialibus distinguuntur. iv, 196, n. 19.

NOTITIA.

Notitia et verbum procedens per cognitionem est imago, et similitudo expressa non ipsius virtutis, et potentiae intellectivae, ut est virtus operativa, nec ipsius subjecti ut accidens, et ut qualitas inherens, sed est ipsius objecti, cuius est similitudo. ii, 187, n. 11.

Definitio notitiae intuitivae est, quod sit rei praesentis seu existentis prout existens est, id est, ut in exercitio existit et prout existentia et praesentia ipsa exercetur in re. ii, 324, n. 29.

Notitia aliquando sumitur pro eo, quod intellectus concipit cognoscendo, non vero pro actu intellectus cognoscentis. iv, 103, n. 16.

Conceptio quomodo procedat ex notitia secundum S. Thomam. iv, 115, n. 30.

Aliquando potest notitia verbum producere. Non formatur enim nisi per cognitionem, et intellectionem, secundum esse intelligibile, et intellecti in actu ipsius objecti. iv, 116, n. 31.

Illa notitia, ex qua procedit amor viget in ferventibus divino amore. iv, 455, n. 6.

Notitia, seu cognitio supernaturalis, quae habetur de Deo, aut est per visionem beatam, aut per scientiam infusam evidentem, aut per fidem. iv, 977, n. 28.

Notitia intuitiva simplex incapax est habituum propter magnam determinationem suam. vi, 261, n. 20.

Optime potest cognosci ab aliquo quam cognoscatur ejus objectum intuitive. vii, 376, n. 14.

NOVITAS.

Novitatem amor impatiens in sinistros saepe doctrinae fetus degenerat. iv, 166, n. 34, vide Complutenses.

NOVITII.

Novitii non tenentur ad officium divinum recitandum. vii, 820, n. 7.

Novitii an teneantur ex solo proposito ingrediendi religionem permanere in illa. vii, 834, n. 5.

NOX.

Noctis tenebrae sunt symbolum damnationis. iv, 982, n. 1.

Utrum omne auxilium, quod denegatur beatis, nomine noctis significari possit. iv, 983, n. 3.

Quidam negant omne auxilium denegari beatis. Equidem aliquid pertinens ad auxilium sufficiens datur damnatis, et aliquid denegatur. iv, 985, n. 6.

Nox corporalis habet duplicem causam, unam extrinsecam, aliam intrinsecam. Extrinseca est solis absentia: intrinseca est interpositio terrae inter nos, et solem ipsum: ita nox spiritualis damnatorum habet duplicem causam, unam extrinsecam, puta subtractionem gratiae divinae, tam actualis, quam habitualis; aliam intrinsecam, nempe adhaesionem immutabilem ad peccatum. iv, 982, n. 1.

NUMERUS.

An numerus dicat imperfectionem. iv, 292, n. 10.

Numerus Personarum divinarum dividit solum realitatem relativam, et facit pluralitatem. iv, 293, n. 11.

Sic autem non dicit imperfectionem. Non enim componit unum ex pluribus, nec addit aliquid per aggregationem in uno super aliud, nec mensurat multa per unum tamquam per quid simplicius, quae tria imperfectionem important. iv, 292, n. 10, 11.

De numero in divinis, ex concilio Toletano II. iv, 343, n. 25.

NUMISMA.

Numisma quomodo definiatur. iv, 168, n. 38.

NUPTIAE.

Nuptiae unde sic denominentur. vii, 893, n. 5.

O.

OBLAECATIO.

Oblaecationis damnatorum causa duplex, scilicet subtractio gratiae divinae actualis et habitualis, et propria ipsorum malitia. iv, 982, n. 1, vide daemon, damnatio, miseria, nox, poena et regula.

OBDURATIO.

Obduratio, vide excaecatio, obstinatio et Pharao.

OBEDIENTIA.

Obedientia est pars potentialis justitiae, et pars observantiae. vi, 487, n. 1, vide justitia et observantia.

Virtus obedientiae inferior est religione. vii, 704, n. 38.

Est pars potentialis justitiae. viii, 68, n. 13.

Obedientia Christi, vide Christus.

Ad hoc quod scias quid sit obedientia, oportet quod scias quid sit obedire in rebus difficilibus. viii, 240, n. 23.

Qui non didicit per obedientiam subesse, nunquam novit bene praecipiendo praesse. viii, 240, n. 23.

OBJECTUM.

Objecta peccati superbiae Angeli quatuor numerantur. iv, 940, n. 17.

Objecta cognitionis angelicae sunt tria: cognoscit enim se, inferiora sibi, et superiora ad se. iv, 787, n. 1.

Modo inferiora sibi non sint intra suas causas, vide futurum.

Modo non sint pertinentia ad genus moralitatis, ut sunt secreta cordis, vide cogitatio et scutari corda.

Modo sint aliquid universi. iv, 782, n. 27; 849, n. 7, vide futurum.

Supernaturalia objecta quomodo cognoscit Angelus. iv, 863, n. 33.

Objectum intellectus redditur immateriale. iv, 575, n. 5.

Objectum terminativum quomodo dat speciem potentiae activae, et actioni. v, 53, n. 18.

Et quomodo specificet potentiam cognoscitivam. v, 55, n. 20.

Objectum terminativum tantum, est objectum secundarium, et sic nequit specificare. v, 55, n. 20.

Objectum terminativum primum est etiam motivum, et specificans. v, 55, n. 20.

Objectum proximum actus intentionis est finis. v, 55, n. 21.

Objectum secundarium speciem accidentalem dat actui morali. v, 840, n. 15.

Objectum voluntatis est finis, et bonum, vide finis et voluntas.

Objectum ut tale solum specificat actum, non autem quoad exercitium movet, neque etiam in patria. v, 310, n. 15.

Objectum nullum necessitat in via quoad exercitium. v, 312, n. 20.

Objectum adaequatum voluntatis est bonum abstrahens a bono finis et medii, et quomodo. v, 475, n. 20.

Objectum adaequatum cujuslibet potentiae non solum coalescit ex objecto formali et primario, sed etiam ex materiali et secundario, licet cum suo ordine. v, 476, n. 21.

Objectum propositum per intellectum non movet voluntatem efficienter; sed finaliter et formaliter. v, 488, n. 1; 636, n. 52.

Objectum intellectus bene potest concurrere effective ad actum ejus, non autem objectum voluntatis, et quare. v, 514, n. 58.

Objectum in vi solius objectivae motionis nequit necessitare voluntatem quoad exercitium: excipitur Deus clare visus. v, 517, n. 14.

Objectum actus interioris, vide actus interior, etc. et bonitas moralis.

Objectum actus boni dicitur conforme rationi, non ut mere proponenti, sed ut formatae per syndæresim, prudentiam, divinaeque praecipua. vi, 22, n. 25.